

BIOVIND AS
Sandeidsjøen 27
5585 SANDEID

Kontakt saksbehandler

Elisabeth Time Ellingsen, 51568799

Vedtak om tillatelse til biogassanlegg - Industri - Vindafjord - Biovind AS avdeling Ølen - etablering og drift biogassanlegg - utslippstillatelse - Ølen Næringspark Nerheim

Vi viser til søknad datert 17.03.2025 fra Biovind AS om nyetablering av biogassanlegg på Ølen, Vindafjord kommune.

1. Vedtak

Statsforvalteren i Rogaland gir Biovind AS tillatelse til drift av biogassanlegg på Ølen på nærmere fastsatte vilkår.

Det gis tillatelse til mottak og behandling av 125 000 tonn substrat per år. Vi avslår søknaden om å behandle matavfall ved biogassanlegget.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensingsloven § 11, jf. §§ 16 og 29.

Vedtaket kan påklages innen 27.10.2026.

1.1. Frister

Oppsummering av frister som følger av kravene i tillatelsen:

Krav	Punkt i tillatelsen	Frist
Oppdatert miljørisikoanalyse	2.4	Før driftsstart
Plan for dokumentasjon og mottakskontroll	3.2 og 3.3	Før driftsstart
Plan for dokumentasjon og bruk av biorest	3.6	Før driftsstart
Årlig luktanlayse og spredningsberegning	5.2.1 og 15.1	I løpet av ett år etter driftsstart, senest 30.06.2029. Deretter årlig.
Digitalt luktklageregister	5.2.4	Ved driftsstart
Støykartlegging	6. og 15.2	I løpet av ett år etter driftsstart, senest 30.06.2029.
Årlig rapportering	10.3	1. mars årlig

2. Bakgrunn for saken

Biovind AS (Biovind) søker om nyetablering av biogassanlegg på Nerheim næringsområde, i Ølen, Vindafjord kommune. Anlegget skal ta imot flere fraksjoner husdyrgjødsel og organisk avfall. Dette gjelder husdyrgjødsel fra storfe, svin, og kylling, fiskeslam og fiskeensilasje, slakteriavfall, kassert kraftfor og matavfall fra stor- og småhusholdninger. Det søkes om årlig mottak av 226 000 tonn substrat som gjennom anaerob behandling skal produsere biogass og biorest. Biogass skal oppgraderes til å produsere flytende biometan og CO₂, med en årlig energiproduksjon på 109 GWh.

Omsøkt ramme kommer frem av tabell 7 i søknaden:

Tabell 7 – Substrattyper og estimerte mengder.

Substrat	Avfallskode	Definisjon	Våtvekt [tonn/år]	Andel [%]
Storfegjødsel	1127	Animalske biprodukter	110 000	49%
Svinegjødsel	1127	Animalske biprodukter	70 000	31%
Kyllinggjødsel	1127	Animalske biprodukter	8 000	4%
Fiskeslam	1126	Slam, fôrrester, fiskeavføring	10 000	4%
Fiskeensilasje	1127	Animalske biprodukter	2 000	1%
Slakteavfall, fett/protein	1127	Animalske biprodukter	6 000	3%
Slakteavfall, mage/tarm	1127	Animalske biprodukter	5 500	2%
Slakteavfall, blod	1127	Animalske biprodukter	2 000	1%
Matavfall	1111	Kjøkken- og matavfall fra stor- og småhusholdninger	10 000	4%
Kassert kraftfôr	1127/1128	Animalske biprodukter/Vegetabilsk avfall	2 500	1%
			226 000	100%

Selve prosessanlegget vil være i kontinuerlig drift. Dette omfatter hygienisering, miksing i buffertank, råtnetanker og oppgraderingsanlegg. Anlegget skal være bemannet på dagtid på hverdager, men ellers fjernovervåket med alarmsystem. Det planlegges mottak av kjøretøy fra kl. 06:00 til kl. 22:00 på hverdager, og på lørdager i gjødselsesongen. Transport til og fra anlegget vil være via veg, hvor substrat kjøres inn og biorest og gass skal kjøres ut. Det beregnes ca. 35 kjøretøy til dagen ved full omsøkt drift i søknaden, mens oppdatert tall i tilbakemelding på høringen er 61 kjøretøy i døgnet.

Anlegget er planlagt bygget med lukkede systemer. Prosessvann og kondensat skal resirkuleres i prosessen, og det vil ikke være utslipp av prosessavløpsvann. Anlegget skal bygges med hensyn til støy, hvor ventilasjon, kjøleanlegg, kompressor og pumper skal være isolert og plassert med hensyn til naboer. Anlegget skal ha lukket mottaksanlegg, og lukket behandlingsprosesser med eget luktrencesystem.

Bioresten skal avvannes, slik at den våte fraksjon, som er høy i nitrogen, kan tilbakeføres som gjødsel til landbruket lokalt. Den tørre delen, som er rik i fosfor, kan fraktes til områder hvor det er etterspørsel, eller inngå i jordblandinger.

3. Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen

vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Avfallsforskriften

Avfallsforskriften inneholder forpliktende krav om håndtering av særskilte typer avfall. Avfallsforskriften skal sikre at avfall tas hånd om på en forsvarlig måte, slik at det ikke skaper forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2021 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriftens §§ 9 eller 10.

Forurensningsforskriften kapittel 36

EUs industriutslippsdirektiv (IED) er tatt inn i norsk rett i blant annet forurensningsforskriften kapittel 36 med vedlegg. Dette innebærer at Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet bruker beste tilgjengelige teknikker (BAT) i den aktuelle bransjen og minst oppnår tilhørende utslippsnivåer (BAT-AEL).

Nasjonalt prioriterte stoffer

Miljømyndighetene har et mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer¹ med mål om at utslipp av slike stoffer blir stanset.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringene innen 2030. I juni 2021 la regjeringen frem en nasjonal handlingsplan for hvordan vi skal nå målene; [Meld. St. 40, Mål med mening](#). Statsforvalteren vurderer saken opp mot bærekraftsmålene.

4. Statsforvalterens vurdering

4.1. Begrunnelse for vedtaket

4.1.1. Delvis avslag på omsøkt ramme og avslag på mottak og behandling av matavfall

Statsforvalteren innvilger ikke hele rammen som det er søkt om fra Biovind. Vi gir tillatelse til 125 000 tonn av de omsøkte 226 000 tonn per år. Statsforvalteren avslår søknaden om mottak og behandling av matavfall. Statsforvalteren har konkludert med at denne delen av omsøkt virksomhet ikke er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

¹ [Liste over prioriterte miljøgifter \(prioritetslista\) - miljødirektoratet.no](#)

Avslag på mottak av matavfall begrunnes med fare for økt luktslipp og begrenset kunnskap om bruk av biorest. Statsforvalteren erfarer at behandling av matavfall er en vesentlig luktkilde. Matavfall krever eget forbehandlingstrinn, for å fjerne poser og emballasje, før det kan inngå som substrat til biogassanlegget. Bedriftens konsekvensutredning for lukt (utarbeidet av Recul 03.12.2025) har nevnt fiskeensilasje, slakteriavfall og matavfall som substrat med høyt luktpotensial. Begge luktvurderingene konkluderer med liten luktrisiko, men det er ikke gjort en særskilt vurdering av matavfall, inkludert forbehandling. Vi stiller også spørsmål ved om det planlagte forbehandlingstrinnet er tilstrekkelig for å fjerne plast og andre fremmedlegemer i matavfallet. Vi poengterer at det ikke er tillat med uttynning av matavfall med andre substrat for å oppnå minimumskravene i gjødselvarerforskriften. Vi er bekymret for at matavfall (inkludert forbehandlet slurry) kan forringe biorestkvaliteten, og skape en forurensningsfare ved bruk av bioresten i landbruket. Basert på dagens kunnskapsgrunnlag kan vi ikke innvilge mottak og behandling av matavfall på anlegget.

I tillegg vil en stor ramme inn i biogassanlegget medføre større mengder biorest. Biovind har foreløpig ikke konkrete planer for hvordan den tørre delen av bioresten skal utnyttes når gjødselkravene blir innskjerpet frem i tid, jf. gjødselbrukforskriften. Det vil derfor også være viktig at Biovind utarbeider planer for videre håndtering og bruk av bioresten før vi kan vurdere å innvilge økte rammer.

Ved etablering av biogassanlegg er lokalisering vesentlig. Statsforvalteren mener at det er en risiko for at naboer vil bli påvirket og lukt og støy fra dette anlegget, til tross for gjennomført undersøkelser (se punkt 4.2.5 og 4.2.6 i dette brevet). Vi har derfor vurdert å gi midlertidig tillatelse til Biovind, slik at virksomhetens faktiske påvirkning på nærmiljøet kunne dokumenteres før en eventuell fast tillatelse ble gitt. Virksomheten har forklart at nødvendige investeringer for å realisere anlegget krever forutsigbarhet, og en midlertidig tillatelse blir i praksis ett avslag. Som forurensningsmyndighet, skal vi vurdere de samfunnsmessige fordeler opp mot forurensningsmessige ulemper. I vårt fylke er det behov for alternative måter å behandle husdyrgjødsel fra landbruket, særlig sett i lys av nytt gjødselregelverk. Det er derfor viktig for Rogaland at biogassanlegg etableres i områder med tilknytting til landbruket. Etter vår vurdering vekter samfunnsnytt i denne saken høyt, slik at en fast tillatelse i dette tilfelle gis.

Det er vesentlig og nødvendig for Biovind å dokumentere at anlegget kan driftes forsvarlig og uten vesentlige påvirkninger på nærmiljøet. Statsforvalteren stiller flere utredningskrav til drift av anlegget, blant annet til lukt, støy, utslipp og håndtering av biorest. Dersom Biovind kan dokumentere stabil og god drift, innenfor tillatelsens ramme, kan Biovind søke om å utvide eller justere rammene i tillatelsen, med dokumentasjon som grunnlag. Dersom Biovind ikke klarer å oppfylle tillatelsens krav vil Statsforvalteren måtte vurdere å tilbaketrekke tillatelsen.

4.1.2. Definisjon og bruk av biorest

Som følge av definisjonene i forurensingsloven §§ 27 og 32, er forurensningsmyndighetens vurdering at biorest er næringsavfall etter en avfallsbehandlingsprosess i ett biogassanlegg. Dette er spesielt relevant i vår region hvor det er høy husdyrtetthet og begrenset spredeareal. Biorest vil inneholde mer næringsstoffer enn det ofte er behov for, i tillegg til tungmetaller, andre miljøgifter og urenheter som oppkonsentreres fra alle substratene. Biorest vil kreve videre håndtering og bearbeiding før det kan nyttes som et gjødselprodukt.

Biorest kan opphøre å være avfall hvis vilkårene etter lovens § 27 tredje ledd er oppfylt:

"Løsoegjenstander og stoffer som har blitt avfall, skal regnes for å ha opphørt å være avfall når de

- 1. har gjennomgått gjenvinning*
- 2. skal brukes til bestemte formål*
- 3. kan omsettes i et marked eller er gjenstand for etterspørsel*
- 4. innfrir de tekniske kravene som følger av de aktuelle bruksområdene og eventuelle produktkrav og -standarder, og*
- 5. ikke medfører nevneverdig høyere risiko for helseskade eller miljøforstyrrelse enn tilsvarende gjenstander og stoffer som ellers kunne blitt brukt."*

Fordi det er begrenset behov for og etterspørsel etter biorest som gjødsel, vurderer vi at det er viktig å regulere bruk av biorest i en tillatelse. Vi vil sikre at bioresten blir gjenvunnet og utnyttet som næringsrik gjødsel, og ikke blir deponert eller uttynnet. Deponering av biorest, eller overforbruk (bruk over plantenes mulighet for å ta opp næringsstoffene), er en kilde til næringsrik avrenning, og dermed forurensing til jord og vassdrag.

4.1.3. Industriutslippsdirektivet (IED)

EUs Industriutslippsdirektiv (IED) er implementert i norsk rett gjennom forurensningsforskriften kapittel 36 og avfallsforskriften kapittel 10. Virksomheter som omfattes skal reguleres med utgangspunkt i hva som anses for å være BAT. Det er utarbeidet referansedokumenter (BREF) som beskriver disse teknikkene og tilhørende BAT-konklusjoner med forpliktende utslippsnivåer (BAT Associated Emission Limit, BAT-AEL) for ulike bransjer.

Biovind vil behandle organisk avfall og husdyrgjødsel ved anaerob nedbryting med en kapasitet på mer enn 100 tonn per dag. Dermed vil virksomheten være omfattet av punkt 5.3 b. i., jf. forurensningsforskriften § 36 vedlegg I. Kravene i tillatelsen er stilt i tråd med BAT for avfallshåndtering (BREF WT²).

4.1.4. Forurensningsforskriften 36A

Ettersom Biovind er omfattet av IED blir også forurensningsforskriften kapittel 36A³ gjeldende for anlegget. Flere overordnede krav reguleres i forskrift, dette inkluderer blant annet energi, kjemikalier, utslippskontroll m.m. Tillatelsen viser til forskriften der det er relevant. Dette betyr at eventuelle endringer i forskriften vil høres, og vil gjelde alle anlegg, uavhengig av at myndigheten må oppdatere hver enkel tillatelse.

4.1.5. Planforhold

Vindafjord kommune gjennomførte en planendring av reguleringsplanen for Nerheim næringsområde (PlanID: 1160-15-09⁴) vedtatt i kommunestyret 14.04.2026. Reguleringsplanen legger til rette for industri av type biogassanlegg på industriområdet. Det stilles også enkelte bestemmelser i forbindelse med støy, akutt utslipp og sikkerhetssoner. Planen ble endret etter høring av søknaden.

Statsforvalteren vurderer at søknaden til Biovind er i tråd med formålene i kommunens reguleringsplan og at planforholdet ikke er til hinder for å gi tillatelse, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd. Statsforvalteren er kjent med at vedtatt reguleringsendring er påklaget.

² BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 10.08.2018 for avfallsbehandling (Waste Treatment). Tilgjengelig på: [Waste Treatment | EU-BRITE](#)

³ Kapittel 36A. Generelle krav til forurensende virksomhet. Tilgjengelig på: https://lovdata.no/forskrift/2004-06-01-931/KAPITTEL_10-2

⁴ Detaljregulering for Nerheim Næringsområde (1160-15-09), sist endret 14.04.2026. Tilgjengelig på: [arealplaner.no | 1160-15-09 > Plandokumenter](#)

4.1.6. Samfunnsmessige hensyn

Biogass er løftet frem som et prioritert tiltak i norsk klima- og avfallspolitikk. Biogass regnes som et fornybart drivstoff og energibærer som kan benyttes i transport, industri og oppvarming. Biogassproduksjonen kan bidra til bedre ressursutnyttelse ved å omdanne organisk avfall og husdyrgjødsel til energi og biogjødsel. Dette er særlig relevant i regioner som Rogaland med høy husdyrtetthet.

4.1.7. Konklusjon

Etter en samlet vurdering av de forurensningsmessige ulemper ved virksomheten sammenholdt med fordeler og ulemper virksomheten for øvrig vil medføre, gir vi tillatelse til virksomheten på nærmere fastsatte vilkår. Samtidig som det blir gitt delvis avslag på rammen og avslag på mottak av matavfall. Statsforvalteren har konkludert opp mot forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

4.2. Begrunnelse for utvalgte vilkår og krav

4.2.1. Tillatelsens rammer (punkt 1 i tillatelsen)

Vi gir tillatelse til en andel av rammen som er søkt om. Det gis avslag på mottak av matavfall, og totalrammen reduseres med ca. 45 %. Ved avslag på matavfall vil energi og biologien i behandlingsprosessen endre seg, og vi gir derfor tillatelse til en større andel annet avfall i forhold til husdyrgjødsel. Vi har tatt utgangspunkt i en reduksjon av totalrammen og tilbakemelding fra Biovind om substratsammensetning med hensyn til drift uten matavfall. Samtidig har vi samlet gjødselfraksjonene, fiskeriavfall, og slakteriavfall/ avfall fra næringsmiddelindustrien i egne samleggrupper. Virksomheten kommenterer også at det kan bli nødvendig å søke om justering av rammen og eventuelt nye fraksjoner for å kunne drifte et anlegg uten matavfall. Det tillates mottak og behandling av inntil 125 000 tonn gjødsel og organisk avfall i biogassanlegg (anaerob nedbrytning). Det er ikke tillatt med andre typer avfallsbehandling på anlegget.

Biovind må sikre at inngående substrat også er i tråd med gjødselvarereforskriften og er godkjent av Mattilsynet.

I tillegg til ramme for årlig mottak settes det grense for avfall på lager til enhver tid og en maksimal lagringstid. Dette gjøres for å sikre god gjennomstrømning av avfall gjennom anlegget og hindre at avfall lagres unødige og fører til økt lukt og fare for forurensning.

4.2.1.1. Driftstid

Biovind søker om transport til og fra anlegget seks dager i uka ca. 300 dager i året på dag- og kveldstid. Det forventes totalt 61 kjøreturer per dag med utgangspunkt i omsøkt mengde substrat. Biogassanlegget i seg selv vil driftes kontinuerlig. Bedriften ønsker å spre transportbelastningen utover dag og kveld for å unngå opphoping i enkelte tidsrom.

For å begrense belastningen og sikre forutsigbarheten overfor nærmeste naboer velger vi å regulere driftstiden med en innskjerpet åpning for tungtransport til og fra anlegget. Inn- og uttransport av substrat, biorest og gass skal som hovedregel skje på hverdager på dagtid mellom kl. 07:00 og 19:00, og lørdager mellom kl. 07:00 og 17:00. Statsforvalteren ser fordelene i å spre transportbelastningen utover dagen, og åpner derfor for transport på kveld og lørdager.

I tillegg tillater vi transport av biogass ut fra anlegget, inntil to ganger til dagen, hver dag, innenfor normal driftstid. Gass skal transporteres ut fra anlegget fortløpende for å unngå at større mengder

gass må mellomlagres på anlegget. Vi vurderer at risiko ved oppbevaring av større mengder gass er større enn ulempene forbundet med transport.

Vi vurderte å regulere driftstid med hensyn til gjødselsesongen. Biovind beskriver at det vil være jevn inn- og uttransport av gjødsel og biorest uavhengig av sesong, og driftstid er dermed kun særskilt regulert av hensyn til uttransport av biogass.

Det er ikke tillat med tungtransport på kveld, natt, søndager eller offentlige fridager, med unntak av utgående biogass. Dersom helligdager og fridager faller slik at dette kravet blir vanskelig å opprettholde kan bedriften eventuelt søke om unntak på forhånd.

4.2.2. Generelle vilkår (punkt 2 i tillatelsen)

Bedriften skal ha en oppdatert miljørisikoanalyse som en del av deres internkontroll. Vi forventer at bedriften har en særskilt risikovurdering for innkjøring og oppstart av anlegget, samt egen for normal drift. Statsforvalteren krever ikke at vurderingene sendes til oss, men vi forventer at disse vurderingene er tilgjengelige på forespørsel.

Det følger også økt kompetansekrav for anlegg av denne størrelse og kompleksitet. Bedriften må ha dokumentert opplæring og tilgjengelig/stedlig kompetanse på anlegget. Dette er spesielt viktig ved innkjøring av anlegget. Dette er forhold som vil bli aktuelt å følge opp på fremtidige tilsyn.

4.2.3. Avfall og biprodukter (punkt 3 i tillatelsen)

4.2.3.1. Mottakskontroll og forhåndsdokumentasjon av avfall

Vi fastsetter krav til mottakskontroll og forhåndsdokumentasjon av avfall i tråd med BAT 2 a) og BAT 33 for avfallshåndtering (BREF WT). Biovind må ha kunnskap og forståelse om at inngående substrat er egnet til behandling, både med tanke på energiproduksjon og selve utråtningsprosessen, men også med hensyn til bioresten. Mottak av ulike substrat fra flere kunder vil kreve god oppfølging fra anlegget. Som nevnt i høringsinnspillene må miljøgifter, slik som PFAS, også inngå i disse vurderingene.

Mottakskriteriene skal sikre at det er mulig å gjenvinne det mottatte avfallet med god kvalitet. Det er ikke tillatt å blande sammen ulike avfallstyper, eller tynne ut avfallet, med den hensikt å klare grenseverdiene i gjødselvereforskriften.

Som en del av mottakskontrollen skal det defineres hva som skal kontrolleres ved mottak og hvilke kriterier dere stiller før mottak. Frekvens og metode for stikkprøvekontroll og inspeksjon av avfallet skal også defineres i mottakskontrollen. Det skal i tillegg være konkrete kriterier for når avfall skal avvises. Dette skal være skriftlig beskrevet, og skal gjelde alle substrater som kan mottas ved anlegget. Når avfallstypen er godt dokumentert, kan hyppighet av kontroll reduseres basert på en dokumentert risikovurdering.

Biovind skriver i søknaden sin at de skal ha en kvalitetssikringsprosess som inkluderer synfaring og prøvetaking, og at det skal lages kvalitetskrav for hver type substrat. Biovind skriver videre at når de har inngått en avtale med ny kunde skal det være stikkprøver av avfallet etter risiko, og at hyppigheten vil reduseres når det er dokumentert at råstoffet er stabilt.

4.2.3.2. Lagring og behandling av avfall

Det stilles krav til lagring og håndtering av organisk avfall i tråd med dagens miljøkrav og BAT (BAT 34 og 38). Alle områder hvor det håndteres avfall skal ha tett dekke. All håndtering skal finne sted innendørs, og ved mottak i hall skal portene være lukket før lossing begynner. Flytende avfall skal mottas i tett tilkobling via røranlegg. Hele mottaksanlegget skal designes slik at utslipp av lukt begrenses mest mulig. Det skal også være undertrykk i mottakshallene.

Lagringstanker, bassenger eller lignende som skal lagre flytende avfall skal ha overfyllingsvern og overfyllingsalarm. I tillegg skal det være barrierer for å hindre akutte utslipp, jf. tillatelsens punkt 4.3.

4.2.3.3. Krav til håndtering av biorest

Biovind skriver i søknaden og ettersendt dokumentasjon at deres mål er å utnytte mest mulig av bioresten i landbruket. Bioresten skal ifølge søknaden separeres i tørr og våt fraksjon, til ca. 25 % tørrstoff. Biorest vil bli levert tilbake til bønder lokalt, mens tørr fraksjon på sikt vil måtte videreutvikles til et gjødselprodukt for å imøtekomme gjødselregelverket. Biovind skriver at de har flere initiativ rundt behandling av fast biorest, og vurderer samkompostering og utvikling av NPK-produkter i dialog med andre aktører.

Biovind har vurdert innholdet av næringsstoffer og tungmetaller i råstoff og biorest, og har konkludert med at det er næringsstoffinnholdet (fosfor) som vil være begrensende for bruk som gjødsel. Etter gjødselvarerforskriften § 10 vurderer Biovind at bioresten vil være i kvalitetsklasse II, hvor sink er begrensende.

For å sikre at bioresten blir håndtert i tråd med forurensingsloven §§ 32 og 27 stiller vi utvidet krav til dokumentasjon for utnyttet biorest. Som hovedregel skal bioresten separeres i våt og tørr fraksjon. Biovind skriver i søknaden at separert biorest vil ha en tørrstoffprosent på 25 %, men informerer også om at det kan være tilfeller der dette ikke er nødvendig. Bedriften skal kunne dokumentere kvalitet av bioresten, og må derfor ha et prøvetakingsprogram som sikrer overvåking av innhold av næringsstoffer, miljøgifter, tungmetaller og urenheter. Biovind må ha tilgjengelig dokumentasjon, også fra eventuelle samarbeidspartnere, om hvordan og hvor bioresten blir utnyttet. Dette innebærer at Biovind skal kunne oppgi hvilken bonde som mottar hvilket lass og mengde med biorest. Biovind skal gjennom dialog og kontrakter/avtaler sørge for at biorest kun leveres til mottakere med et legitimt behov for produktet og i samsvar med gjeldende regelverk.

4.2.4. Utslipp til vann (punkt 4 i tillatelsen)

Biovind planlegger å ha et lukket anlegg, hvor kondensatvann gjenbrukes inn i biogassanlegget. Det skal derfor ikke være utslipp av prosessavløpsvann fra anlegget. Ettersom det ikke er utslipp av prosessavløpsvann blir det ikke fastsatt grenseverdier som følge av BAT-konklusjonene (BAT-AEL).

4.2.4.1. Overflatevann

Områdene hvor det mottas og håndteres avfall, gjødsel og biorest skal ha tett dekke, mens annet utendørs område og veg kan ha fast dekke (asfalt). Rengjøring av spill på området skal hovedsakelig gjøres med tørre metoder.

Rent overflatevann skal avskjæres mest mulig og føres på overvannsnett. Bedriften må sikre at overvannsnett har tilstrekkelig kapasitet til overvann fra planlagt asfaltert og støpt område og veg.

4.2.4.2. Vaskevann

Biovind skriver i søknaden at det kun skal foregå innvendig vask av kjøretøy i mottakshallen, og at vaskevannet tilbakeføres til biogassprosessen. Utvending vask av kjøretøy skal gjøres på ekstern vaskeplass.

Som følge av animaliebiproduktforskriften vil det være krav til mulighet for vask og desinfeksjon av kjøretøy på anlegget. Bruk av såper og desinfeksjonsmiddel som tilbakeføres til prosessen vil påvirke bioresten. Dette er noe som må inngå i virksomhetens risikovurdering. Her kan også Mattilsynet stille krav.

I tillatelsen åpnes det for vask av containere/holdere og innvendig vask av kjøretøy. Vi forutsetter at vaskevann som tilbakeføres til prosessen er tilstrekkelig risikovurdert med hensyn til behandlingsprosessen og kvalitet av bioresten. Utvendig vask av kjøretøy vil kreve egnet vaskehall med utslipp via oljeutskiller, og er derfor ikke tillatt tilbakeført til biogassprosessen.

4.2.4.3. Tiltak mot akutt utslipp

Lagring av organisk avfall er ikke omfattet av forurensingsforskriftens § 18 (tankforskriften) da det ikke skal lagres farlig avfall eller produkt, men vi mener det fortsatt er en vesentlig fare for forurensing og velger å stille utvidet krav til barrierer. Statsforvalteren stiller krav til at Biovind skal ha barrierer mot akutte utslipp fra lagring og håndtering av avfall, inkludert gjødsel og biorest. Det skal være både fysiske og organisatoriske barrierer mot utslipp til terreng og nærliggende bekkeløp. En fysisk barriere skal være nedsenkning i terrenget, ringmur, eller tilsvarende. Biovind må gjøre en vurdering av hvilke barrierer som bør etableres basert på en risikovurdering. Størrelse på lagringstanker, type substrat og hvor avfall kan spres til ved utslipp, skal dokumenteres. Kapasitet og tidsaspektet for utslipp skal komme tydelig frem i egne analyser. Denne vurderingen skal inngå i bedriftens beredskapsplan mot akutt forurensing.

Akutte utslipp av gjødsel fra gjødselkjeller, og utslipp fra biogassanlegg, kan ha vesentlig påvirkning på miljøet. Statsforvalteren vurderer risiko for et akutt utslipp som reell og med store konsekvenser. Vi mener organiske utslipp ofte undervurderes i miljørisikoanalyser. Utslipp til jordsmonn og i vassdrag er en forurensing som kan påvirke jordkvalitet og livet i vann betydelig. Dette er en miljøpåvirkning i seg selv, men kan også påvirke vannkilder og grunnvann. I tillegg vil et akutt utslipp være en større kilde til lukt.

I reguleringsplanen for Nerheims næringsområdet (PlanID 1160-15-09) er det også stilt krav til at det skal være barrierer som skal hindre lekkasje til terreng.

4.2.5. Utslipp til luft (punkt 5 i tillatelsen)

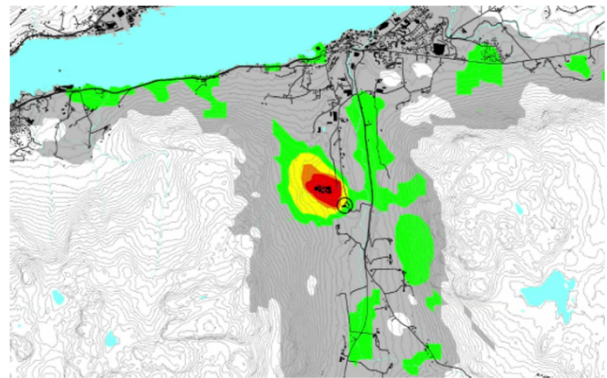
Biovind skriver i søknaden at anlegget skal være lukket med luftrensesystem i tråd med BAT for å redusere lukt mest mulig. Systemet består av lukket mottakslinje med undertrykk og sentralt avsugssystem, med luktreising i scrubber/vasketårn, etterfulgt av biologisk filter og aktivt kull.

Bedriften har utarbeidet en luktrisikovurdering og beregnet utslipp og spredning av lukt som en del av søknaden. I tillegg er det ettersendt en oppdatert konsekvensutredning for lukt.

4.2.5.1. Vurdering av lukt (Norwaste)

Bedriftens luktrisikovurdering (Norwaste, 01.10.2024) som fulgte med søknaden har tatt utgangspunkt i et kontinuerlig luktutslipp på 5000 ou/s fra punktkilder, og 3000 ou/s fra diffuse kilder. Tankbiler på området er vurdert til å kunne gi utslipp av lukt tilsvarende 800 ou/s per minutt, noe som skal være dekket i de diffuse utslippene. Utslippspunktet er plassert på taket for å gi et «worst case» scenario. Analysen bruker CALPUFF modellen og WRF værdata. Værmodellen er verifisert med værdata fra nærmeste værstasjon (Vats).

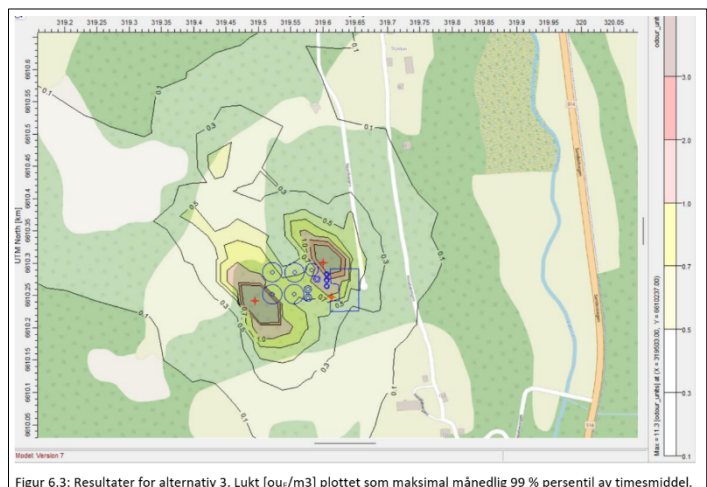
Figur 5: Figuren viser sannsynlig influensområdet dersom det slippes ut 3000 ou/s fra diffuse kilder og 5000 ou/s fra punktkilder fra biogassanlegget. Nærmeste nabo, svart ring, vil være i grenseland med hensyn til at grenseverdien for lukt vil overholdes. Luktrisiko definert som andel timer med timemiddel $> 1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. RØD = stor luktrisiko ($> 1\%$ av timene). ORANSJE og GUL = middels risiko (0,1-1 % av timene). GRØNN = liten luktrisiko (0,01-0,1 % av timene). INGEN FARGE = svært liten luktrisiko ($< 0,01\%$ av timene). GRÅ = lukt vil kunne fornemmes i noen svært få timer i året, men maksimal timemiddel $< 1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Spredningsberegningen konkluderer med at anleggets plassering i liten grad vil gi luktutslipp som vil berøre naboer over terskelverdien. Nærmeste bolig er ca. 250 meter fra anlegget, og denne bostaden ligger rett rundt grensen for utslipp på en luktenhet (figur 1). Analysen viser også til at det ikke skal være nevneverdig påvirkning på Ølen sentrum, eller tilleggsbelastning for de som er påvirket av lukt fra slakteri i Ølen.

Figur 1: Spredningsberegning fra Vedlegg 3 til søknaden – figur 5 (Norwaste, 01.10.2024)

4.2.5.2. Vurdering av lukt (Recul)

I den andre luktutredningen – «konsekvensutredning lukt» (Recul, 03.12.2025) er spredning beregnet til å være ubetydelig, med beregnet immisjon hos nærmeste nabo på $0,1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. På selve anleggsområdet er påvirkningsgraden vurdert som sterkt påvirket. Det er brukt modell CALPUFF og WRF værdata, hvor værdata beregnes for hver celle. Modellen tar utgangspunkt i en luktkonsentrasjon på $1000 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ fra punktkilder (med luftmengde på $44\,400 \text{ m}^3/\text{h}$, og flux på $12\,333 \text{ ou}_E/\text{s}$) og $500 \text{ ou}_E/\text{s}$ fra diffuse utslipp. Dette skal representere et velfungerende renseanlegg.

Figur 6.3: Resultater for alternativ 3. Lukt [ou_E/m^3] plottet som maksimal månedlig 99 % persentil av timesmiddel.

Figur 2: Alternativ 3 i utredning av lukt - Figur 6.3 (Recul, 03.12.2025)

Modellen viser til at høyde på utslippspunktet/skorstein ikke gir vesentlig endring i luktpåvirkning.

Det er gjort alternative beregninger på luktutslipp hvor det er høyest luktutslipp i alternativ 3 på $2000 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dette er dobbelt så høyt som utslippet brukt for alternativ 1, se figur 2. Luktimmisjon hos nærmeste naboer viser kun en ubetydelig forhøyet luktpåvirkning mellom de to alternativene, og også her (alternativ 3) skal lukt ikke overskride $0,1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ hos nærmeste nabo. Rapporten skriver at dette er konservative tall, og at nye bygg med fungerende renseanlegg skal ha mindre luktutslipp.

4.2.5.3. Statsforvalterens vurdering av luktutredningene

Basert på vårt kunnskapsgrunnlag av luktanalyser og spredningsberegninger ser vi at luktkonsentrasjoner og utslipp varierer mye. Vi har luktanalyser fra avfallsanlegg og næringsmiddelindustri som har utslipp fra noen hundre $\text{ou}_\text{E}/\text{s}$ til flere tusen $\text{ou}_\text{E}/\text{s}$. I tillegg er immisjon beregnet med hensyn til nærmeste naboer, og avstand til nærmeste nabo er vesentlig for vurderingene. Biovind har vurdert nærmeste nabo som ca. 250 meter unna i luktanalysen, samtidig er det beregnet ca. 150 m til nærmeste bebyggelse i ROS-analysen. Sistnevnte stemmer hvis vi måler luftlinjen fra eiendomsgrensen til nærmeste bolig. Eiendomsgrensen vil uansett grense direkte til naboeiendom, hvor det er landbruksareal med husdyr.

Basert på tidligere luktanalyser fra anlegg i Rogaland, ser vi at mottakshaller for matavfall har vesentlig lukt, og det har også gassoppgraderingsanlegg. Anlegg som håndterer fisk, har også høye konsentrasjoner av lukt. Dette vil måtte ses i sammenheng med luftmengde og spredning til nærmeste naboer, men dette er luktkilder hvor vi forventer høyere risiko.

Statsforvalteren mener at Biovind sin siste luktutredning er relativ konservativ i luktutslippet brukt i spredningsberegningen. Biovind har i ettertid også ettersendt utslippstall fra andre europeiske anlegg, og kommenterer at ny teknologi skal kunne oppnå lave utslipp.

Forskjellene i de to analysene understreker usikkerheten koblet til lukt og vi vurderer at risikoen for lukt er reell og velger derfor å begrense rammen i tillatelsen og stille utvidet overvåkningskrav. Det er helt nødvendig å gjennomføre luktanalyser på anlegget når dette er i drift for å kunne gjøre en ny kartlegging og risikovurdering av lukt. Da vil det være mulig å kartlegge luktutslippene fra anlegget med høy grad av sikkerhet, uten å benytte antatte verdier. I en slik kartlegging forventer vi at alle prosesser på anlegget og alle substrater vurderes. Vi forventer også at utslipp vurderes før og etter rensing for å sikre at valgte renseløsninger er tilstrekkelige.

4.2.5.4. Krav til lukt i tillatelsen

Behandling av organisk avfall og gjødsel medfører en stor risiko for lukturemper. Vi velger derfor å stille utvidet krav til luktrisikovurdering, forebyggendetiltak, driftsplan og lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering i tråd med veileder TA 3019/2013 *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*⁵. I tillegg er kravet til klageregistrering spesifisert slik at det skal være et digitalt system for registrering som kan kobles til sted og tid. Dette systemet skal være utarbeidet før anlegget kan starte opp.

Vi regulerer lukt med luktimmisjonsgrense på $1 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$ angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil. Dette betyr at luktkravet skal overholdes 99 % av timene i en måned, hvilket vil si det kan forekomme luktutslipp over grensen 7 timer per måned. Dette kravet gjelder for boliger, barnehager, pleieinstitusjoner o.l. Immisjonsgrensen gjelder hos naboene, og ikke ved selve utslippspunktet til bedriften. Dette gjøres for å sikre at luktpåvirkningen på naboene er begrenset uavhengig av avstand fra anlegget.

Statsforvalteren stiller også en immisjonsgrense for nærliggende virksomheter. Det er flere bedrifter i nærheten som kan bli påvirket av lukt, dette fremkommer i høringsuttalelsene. For å ta hensyn til ansatte og kunder stilles en noe lempeligere immisjonsgrense på $1,5 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$.

⁵ Klif, Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven (TA-3019/2013), 20.02.2013. Tilgjengelig på: [Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no/Regulering-av-luktutslipp-i-tillatelser-etter-forurensningsloven)

Nærmeste naboer og beboere i Ølen sentrum er svært bekymret for lukt. Statsforvalteren vurderer at det er en sannsynlighet for lukt og at det derfor er nødvendig med utvidet luktkrav. Dersom bedriften ikke klarer å drifte i tråd med luktkravene i tillatelsen, vil ikke drift av anlegget være forsvarlig, og Statsforvalteren vil vurdere å tilbaketrekke tillatelsen.

4.2.5.5. *Krav til overvåking*

Vi stiller krav til årlig kartlegging av lukt. Hvert år skal bedriften gjennomføre en luktanalyse og spredningsberegning. Vi oppfordrer til samarbeid med eventuelle andre virksomheter med luktutslipp i området for gjennomføring av luktkartlegging.

Bedriften må også vurdere bruk av indikatorgasser for lukt som en del av deres driftsplan.

Under punkt 15.1 stiller vi utvidet og mer presise krav til hva den første luktundersøkelsen skal inneholde utover veileder TA 3019/2013.

- Bedriften må også beregne luktpåvirkning på nærliggende virksomheter og bedrifter.
- Bedriften må beregne om luktpåvirkningen fra anlegget oppkonsentreres med annen lukt og påvirker lokalområdet, og Ølen sentrum.
- Bedriften må også vurdere om værdata som brukes inn i spredningsanalysen kan forbedres med å bruke lokale værforhold fra egen værstasjon. Flere høringsuttalelser stilte spørsmål til om valgt værdata i spredningsanalysene var representativ for Nerheim.

Bedriften skal også bruke luktundersøkelsene inn i deres internkontroll. Om det er behov for å endre risikovurderinger eller driftsplaner basert på resultatene, skal dette komme frem i den årlige gjennomgangen.

Bedriften kan på sikt søke om å endre kravet om årlig overvåking slik at frekvensen mellom hver kartlegging økes. Det skal i så fall kunnes dokumenteres stabil drift med lave luktutslipp innenfor tillatelsens grenser.

4.2.5.6. *Krav til fakling*

For å hindre utslipp av rågass stilles det krav til fakling ved driftsforstyrrelser og i nødsituasjoner. Det vises til BAT 15 og 16.

4.2.6. **Støy (punkt 6 i tillatelsen)**

Støykravet stilles i tråd med retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442⁶. Vi har også sett til kravene i reguleringsplanen (PlanID 1160-15-09), hvor støykravene er basert på helkontinuerlig drift med spesifisering for ulike tider: dag, kveld, og natt.

Statsforvalteren tar utgangspunkt i reguleringsplanen, men velger også å skjerpe inn kravet som gjelder på lørdager, ettersom driftstiden er noe redusert.

Vi har fastsatt grenseverdier for støy som ekvivalent lydnivå (L_{pAekvT}), som er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) over en angitt tidsperiode. Beregning av støy etter ekvivalensverdier midlet over driftstid vil innebære en skjerpelse med cirka 3 dBA sammenlignet med L_{den} som benyttes i støyretningslinjen T-1442 og i reguleringsplanen, ettersom L_{den} er et vektet døgnmiddel som tillater

⁶ Veileder om bruk av støyretningslinje T-1442. Tilgjengelig på: [Mål og målgrupper for veilederen - miljodirektoratet.no](https://miljodirektoratet.no)

virksomheten noe utjevning av støyen over døgnetts ulike perioder. Regulering av støy etter driftstid er normal praksis for industri og avfallsanlegg.

Støy skal videre kartlegges, jf. tillatelsens punkt 15.2, for å dokumentere at støykravene overholdes til enhver tid. Støykartleggingen skal sendes både til Statsforvalteren og kommunen i løpet av det første året med drift.

4.2.7. Rapportering til Statsforvalteren (punkt 10.3 i tillatelsen)

Som hovedregel skal alle virksomheter med tillatelse sende inn en årlig egenkontrollrapport til forurensningsmyndigheten. Dette skal inkludere en oversikt og vurdering av virksomhetens miljøpåvirkning i løpet av året.

Rapporten skal inkludere en oversikt, eller regnskap, av inngående og utgående mengder avfall, råstoff og produkt. I tillegg stiller vi krav til at dokumentasjon på kvalitet og bruk av biorest skal inngå i rapporten, og at eventuelle klager på lukt og støy skal beskrives med årsak og eventuelle tiltak.

Frist for egenkontrollrapporten er 1. mars hvert år, og skal gjennomføres digitalt.

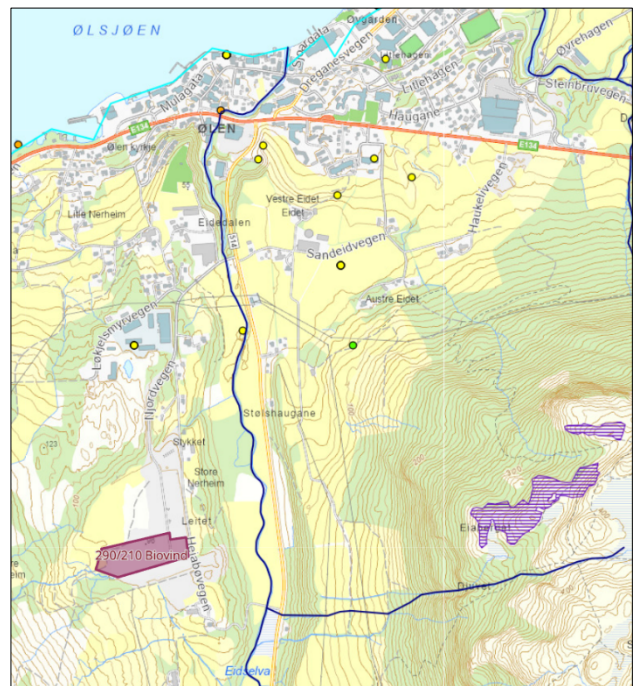
5. Faktagrunnlag

Nerheim næringspark og tomten til Biovind er lokalisert sør for Ølen sentrum. Området er preget av landbruk og skog.

5.1.1. Vurdering etter naturmangfoldloven

Biovind skal bygges på et nyetablert industriområde. Av naturtyper i området er det registrert viktig naturtype kystlynghei på Eiaberget, ca. 1 km øst for industriområdet. Det er også registrert fugl i området på Nerheim, inkludert: åkerrikse (trua art), granmeis (trua art), vipe (trua art).

Industriområdet på Nerheim er allerede planert, derfor vil ikke nyetableringen av spesifikt dette anlegget gjøre ytterligere skade på naturmangfoldet. Det er ikke prosessutslipp fra denne type virksomhet som direkte påvirker natur, vi vurderer heller ikke at lukt skal negativt påvirke naturmangfoldet.

Figur 3: Kartutsnitt fra temakart-rogaland.no

Statsforvalteren har totalt sett vurdert at virksomheten ikke påvirker naturmangfold i nevneverdig grad, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foretas derfor ingen vurdering av §§ 9 til 12.

5.1.2. Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster. Miljømålene i vannforskriftens §§ 4 - 6 går ut på at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Miljømålene skal

nås og forringelse er ikke tillatt, med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriftens § 12.

Det er flere vassdrag og bekkeløp mellom Ølen og Sandeid. Eidselva går på østsiden av næringsområdet. I tillegg er det flere mindre bekkeløp direkte opp mot vestsiden av næringsområdet. Eidselva inngår i vannforekomst «Ølsfjorden bekkefelt⁷», som er klassifisert med moderat økologisk tilstand og ukjent kjemisk tilstand. Eidselva er vurdert til å være påvirket av organisk avrenning fra landbruk, spredt avløp, og noe påvirket fra overflateavrenning fra sentrum.

Biogassanlegget skal ikke ha prosessutslipp til vann. Det er kun overvann og et eventuelt akutt utslipp som kan påvirke nærliggende vannforekomster. Statsforvalteren har valgt å stille et tilleggskrav til fysiske og organisatoriske barrierer for å hindre akutt utslipp fra lagring av organisk avfall. Det følger også krav til dette i kommunens reguleringsplan.

Med hensyn til at det ikke er prosessutslipp, og de tiltak mot akutt forurensing som stilles i tillatelsen, er vår vurdering at kravene i vannforskriften §§ 4 – 6 ikke er til hinder for å gi tillatelse etter forurensingsloven.

6. Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

6.1. Korrespondanse

- 25.10.2024: Første søknad om tillatelse sendes Statsforvalteren.
- 15.11.2024: Rettet søknad sendes Statsforvalteren.
- 07.02.2025: Møte mellom Biovind og Statsforvalteren - gjennomgang av søknad.
- 17.03.2025: Endelig søknad fra Biovind sendes Statsforvalteren.
- 10.04.2025: Søknaden til Biovind sendes på offentlig høring.
- 10.06.2025: Høringsuttalelser sendes bedriften for kommentar.
- 04.07.2025: Bedriften sender inn kommentarer på høringsinnspill.
- 09.10.2025: Statsforvalteren ber Vindafjord kommune om en avklaring av planforholdet.
- 17.10.2025: Møte mellom Biovind, Vindafjord kommune og Statsforvalteren. Tema er prosessen videre og planforholdet.
- 20.10.2025: Kommunen sender svar på avklaring av planforholdet.
- 23.10.2025 Statsforvalteren etterspør videre informasjon fra Biovind.
- 27.01.2026: Bedriften sender inn videre dokumentasjon.
- 30.04.2026: Vindafjord kommune oversender endelig vedtatt planendring.
- 23.07.2026: Dialogmøte mellom Statsforvalteren og Biovind. Gjennomgang av utkast og begrunnelser for stilte vilkår.
- 29.07.2026: Oppfølgingsmøte mellom Statsforvalteren og Biovind.
- 28.07, 14.08, 21.08, og 08.09.2026: Ettersendt dokumentasjon fra Biovind.

⁷ Vannforekomst 041-142-R Ølsfjorden bekkefelt. Tilgjengelig på: [041-142-R · Faktaark · Vann-Nett](#)

6.2. Offentlig høring og uttalelser

Saken er forhåndsvarslet i samsvar med forurensningsforskriften § 36-5. Frist for å gi uttalelse var 23.05.2025, kommunen fikk forlenget frist.

Nedenfor følger en kort oppsummering av uttalelsene og bedriftens kommentarer til disse. Statsforvalteren har vurdert uttalelsene og kommentarene ved behandlingen av søknaden. Liste over privatpersoner, organisasjoner og bedrifter som har sendt inn uttalelser er vedlagt.

6.2.1. Uttalelser

6.2.1.1. Vindafjord kommune, 05.06.2025

Søknaden til Biovind er behandlet i *utval for drift, utvikling og kultur* 02.06.2025. Kommunen er generelt positiv til biogassproduksjon i kommunen, ettersom dette vil bidra til økt sirkulær økonomi og er et viktig klimatiltak for landbrukssektoren.

Kommunen har konkludert med at omsøkt anlegg er i tråd med gjeldende reguleringsplan så lenge det ikke er negative konsekvenser på miljøet. Kommunen har også konkludert med at det er nødvendig med en konsekvensutredning (KU) av tiltaket, jf. KU-forskriften Vedlegg I punkt 10, ettersom dette ikke ble gjort i plansaken. Kommunen vil kreve KU av tiltaket i sammenheng med en byggesøknad eller en planendring.

Kommunen forventer at det stilles krav til utslipp og lukt av Statsforvalteren, og at dette blir fulgt opp.

6.2.1.2. DSB, 19.05.2025

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er myndighet etter brann og eksplosjonsloven, og skriver i sin uttale at dersom omsøkt anlegg blir omfattet av storulykkeforskriften må Biovind søke om godkjenning fra DSB.

6.2.1.3. Oppsummert hovedtema fra innkomne uttaler fra Ølen Grendautval, Norges Miljøvernforbund, naboer og beboere i Ølen

Valg av lokalitet:

Mange stiller spørsmål til valgt lokasjon og mener anlegget bør plasseres et annet sted, lenger unna Ølen sentrum. Det etterspørres en konsekvensvurdering for valgt lokalitet.

Lukt

Alle innspill viser til stor bekymring for lukt fra biogassanlegget. Det er kjent at biogassanlegg kan, og mest sannsynlig vil, lukte. Det stilles derfor spørsmål til hvordan bedriften kan sikre at lukt ikke vil være en ulempe for naboer og Ølen sentrum. Det vises til andre anlegg hvor lukt har vært en problemstilling. Det er også tatt opp at lukt kan påvirke trivsel og helsen til befolkningen negativt.

Det er tatt opp spørsmål om luktkartlegging og luktrisikoen til bedriften er god nok. Det påpekes at værdata for området ikke stemmer med realiteten, og at flere værphenomen bør vurderes bedre. Flere etterspør mer informasjon om valg av teknologi og hvordan dette skal sikre luktfrihet.

Støy

Det er generell bekymring for støy fra et anlegg med døgkontinuerlig drift. Det etterspørres støykartlegging ved Ølen sentrum, og mer informasjon om valg av støybegrensende teknologi/infrastruktur.

Trafikk

Mange er negative til økt trafikkbelastning i området og gjennom Ølen sentrum. Det er bekymring for trafiksikkerhet, spesielt for myke trafikanter og barn. Lukt, støy og uheldige utslipp fra kjøretøy er også tatt opp som en problemstilling.

Samfunnspåvirkning

Beboerne i Ølen stiller spørsmål til om etablering av et stort biogassanlegg vil redusere livskvalitet i Ølen og gjøre Ølen som et mindre ettertraktet område og bo i.

Sikkerhet

Eksplisjonsikkerhet og gass under trykk er også løftet frem som en bekymring i noen uttalelser.

Bioest

Norges Miljøvernforbund løfter et generelt spørsmål til bruk av bioest og muligheten for miljøgifter av type PFAS fra fiskeslam og fiskeensilasje. Dette må vurderes bedre av bedriften, og bioest som inneholder fiskeslam/ensilasje bør håndteres separat.

6.2.1.4. Oppsummert hovedtema fra innkomne uttaler fra nærliggende næring og butikk – Apotek 1 Ølen, Berge Sag Gruppen AS, Ebnes Hage Senter AS

De lokale bedriftene i nærheten løfter også spørsmålet om lukt, for kunder og for ansatte som skal jobbe i nærhet til omsøkt anlegg. Berge Sag Gruppen AS skriver at etablering av et slikt anlegg kan negativt påvirke allerede etablert næring, og hindre at ny næring vil etabler seg på Nerheim. De ber om at anleggets plassering konsekvensutredes, også med hensyn til lokal næring.

6.2.1.5. Kommentar fra nærmeste naboer

Sunniva Steinsland og Runar Mosdal Havsgård, og Audun Økland og Gitte Halvorsen er nærmeste naboer til næringsområdet.

I tillegg til overnevnte problemstillinger har de også spørsmål og bekymring for økonomisk påvirkning og eiendomspriser.

Økland og Halvorsen løfter også spørsmål om biogassanlegget vil påvirke landbruksdriften og dyrevelferden på gården, som er rett ved eiendomsgrensen til Biovind.

Økland og Halvorsen skriver videre at eventuell utslipp fra biogassanlegget, og påvirkning på nærliggende vassdrag og jordsmonn, ikke er godt nok utredet i bedriftens ROS-vurdering. Det er også tatt opp konkrete spørsmål om luktrisikovurderingen i søknaden og de etterspør generelt mer konkret informasjon om valg av teknologi og grunnlag for bedriftens vurderinger, og mener søknaden ikke er godt nok utredet for å kunne ferdigbehandle saken.

6.2.2. Bedriftens merknader til innkomne uttalelser, 04.07.2025

Innkomne merknader ble sendt til søker for kommentar. Biovind oversendte kommentarer på innkomne høringsinnspill 04.07.2025.

Lokalisering: Biovind skriver at de har hatt samarbeid med kommunen om å finne et egnet sted for anlegget, hvor Nerheim er vurdert som det best egnede området.

Lukt: Biovind skriver at luktmotellering er basert på TA-3019 og er gjennomført av en uavhengig tredjepart. Meteorologisk data brukt i modellen er kjøpt inn med høy oppløsning og gjelder hele

året. Værforhold som inversjon med kuldelokk inngår i modellen. Biovind skriver at det er gjort en «supplerende analyse fra leverandør av luktreseksystemer, som bekrefter at et renseanlegg vil kunne levere resultater i samsvar med modellens beregninger». Når det gjelder lukt langs veg, skriver Biovind at organisk avfall må fraktes i kjøretøy som er tilpasset formålet, hvilket er dagens standard.

Trafikk: Det er beregnet 54 tungtransportkjøretøy og 7 lettere biler per dag i snitt til Nerheim næringsområde. Biovind skriver at man kan forvente en fordeling av kjøretøy både nord (mot Ølen) og sør (mot Sandeid på FV 541), men at det er mer landbruk sørover som ikke vil påvirke Ølen sentrum.

Biovind har gjort en vurdering av trafikkøkning sammenlignet med eksisterende ÅDT (årsdøgntrafikk) fra Statens vegvesen. De poengter at dette tar ikke hensyn til dagens trafikk på vegen, som allerede frakter organisk avfall og gjødsel. De konkluderer med at økningen er minimal (1-3 % økning), og man kan forvente mest påvirkning på Njordvegen inn til anlegget (24 % økning).

Støy: I detaljprosjekteringen vil det utarbeides støykart for å ivareta tredjepart og ansatte. Det blir lagt vekt på strategisk plassering av utsyr/anlegg for å redusere eksponering. Kompressorer vil også bli lydisolert. Støy fra trafikk vil være mest merkbart på siste strekning til anlegget på Njordvegen.

Lagring av farlige stoffer: Biovind skriver at planlegging, bygging og drift av anlegget gjøres i tråd med regler og krav fastsatt av DSB. Biovind skriver at dagens design ligger under meldepliktig grense opp mot storulykkeforskriften.

Biorest: Biovind skriver at de skal ha kontroll på inngående substrat og utgående gjødsel. Dersom substratet vil gi tilførsel som ikke er i tråd med kravene i gjødselvarerforskriften, vil ikke dette bli mottatt på anlegget. Biovind planlegger å samle alle substrater i samme linje, og det er derfor nødvendig at sluttproduktet er av god kvalitet.

ROS: Risiko for store utslipp av biogjødsel er svært lav, og bedriften evaluerer alternativer for lagring og tiltak for å redusere risiko.

Kommunikasjon: Det vil etableres kommunikasjonskanaler opp mot allmenheten for å dele meldinger fra virksomheten.

6.2.3. Statsforvalterens merknader

Statsforvalteren vurderer lukt og støy særskilt i dette vedtaket, jf. punkt 4.2.5 og 4.2.6.

Høringsinnspillene på disse temaene har bidratt til å begrense rammen og til å utforme flere krav i tillatelsen. Akutt utslipp og bedriftens risikovurdering er også vurdert, og det er stilt eget krav om barrierer som er videre omtalt i punkt 4.2.4.

Flere tema er ikke omfattet av forurensingsregelverket, og faller dermed utenfor vårt myndighetsområde. Transport vil reguleres ved driftstid inn og ut fra anlegget med hensyn til støy og lukt. Transport generelt, og dens påvirkning på vegnettet og Ølen sentrum, er ikke vurdert som en del av denne saken. Hensyn til smittevern og risiko for nærliggende landbruksvirksomhet er spørsmål som må avklares med Mattilsynet som riktig myndighet. For brann og eksplosjonsfare viser vi til DSB som myndighet.

7. Varsel om gebyr

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for vår saksbehandling av tillatelser etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen. Forurensningsmyndigheten vedtar hvilken gebyrsats som skal gjelde i det enkelte tilfelle. Ved fastsettelse av gebyrsats skal forventet ressursforbruk knyttet til saksbehandlingen eller kontrolltiltaket legges til grunn.

Vi varsler med dette fastsetting av gebyr på **kr. 331 200** for vår behandling av denne saken. Dette tilsvarer **gebyrsats 2** som svarer til et samlet ressursbruk opptil fem ukeverk. Gebyrsats 2 er forbundet med nye tillatelser til store anlegg som medfører fullstendig høringsprosess og betydelig arbeid. Dette inkluderer dialog med søker, tilbakemelding på søknad og innhenting av tilstrekkelig informasjon, høringsprosessen, og generell saksbehandling.

Eventuelle merknader til varselet om gebyr sendes Statsforvalteren innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

8. Klagerett

Biovind AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på dette vedtaket. Dette vil gjelde nærmeste naboer, interesseorganisasjoner og velforeninger. Statsforvalteren vil vurdere om du har rettslig klageinteresse når vi mottar klagen. En klage må signeres med fullt navn og adresse.

En eventuell klage må inneholde en begrunnelse, og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Rogaland (sfropost@statsforvalteren.no) med saksnummer 2024/14056. Klagefristen er 27.10.2026 eller fire uker fra dette brevet ble mottatt. Klagefristen er utvidet med en uke for å ta høyde for høstferien.

Med hilsen

Cathrine Stabel Eltervåg (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Kirsten Redmond Kristiansen
fagleder forurensing

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven - Biovind AS

Kopi til:

Vindafjord kommune	Rådhusplassen 1	5580	Ølen
Mattilsynet, Felles postmottak	Postboks 383	2381	Brumunddal
DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB)	Postboks 2014	3103	TØNSBERG
APOTEK 1 ØLEN	Sandeidvegen 3	5580	ØLEN
BERGE SAG GRUPPEN AS	Haukelivegen 676	5582	ØLENSVÅG
EBNES HAGE SENTER AS	Njordvegen 7	5580	ØLEN
Einar Fjeldheim	Sjoargata 43	5580	ØLEN
Leif Kro	Sjoargata 41	5580	ØLEN
Helene Paulsen	Nygårdsvegen 16	5584	BJOA
Debora Hustveit	Sandeidvegen 205	5580	ØLEN
Ann Kristin Tangjerd	Littlehagen 26	5580	Ølen
Jørn Tverå	Nerheimsvegen 32	5580	Ølen
Torunn Hadland Susort	Gartnerihagen 6	5580	Ølen
Sina Nøkland	Njordvegen 36	5580	Ølen
Eldbjørg Stople Rullestad	Dreganesvegen 313	5580	ØLEN
Rolf Gangdal	Osen 6	5580	ØLEN
Ådne Nærheim	Roatoppen 2	5580	ØLEN
Tor Martin Heggebø	Løkjelsmyrvegen 9	5580	ØLEN
Olaf Anfinn Hamre, Sven Ove Hamre og Gunnlaug Olava Hamre	Postboks 30, Sandeidvegen 94	5580	Ølen
Lars Georg Amundson Økland	Littlehagen 51	5580	Ølen
Tore Tverå	Løkjelsmyrvegen 11	5580	ØLEN
Astri Tjemeland Tverå	Løkjelsmyrvegen 11	5580	ØLEN
Mona Opheim	Heiabøvegen 56	5580	ØLEN
Sissel M. Åsheim	Nerheimsvegen 67	5580	ØLEN
May-Britt Espevoll Stople	Epleskogen 47	5580	ØLEN
Gunn Jorunn Heggebø	Dalsbrukvegen 129	5584	BJOA
Kjell Søndena	Heiabøvegen 55	5580	ØLEN
Karin Markhus	Nerheimsvegen 59	5580	ØLEN
Margunn og Magnar Heggebø	Nerheimsvegen 63	5580	ØLEN
Linda Sjo og Lars Magnar Heggebø	Nerheimsvegen 26	5580	ØLEN
Astrid Heggebø Kambe	Kyrkehumpen 55	5580	ØLEN
Liv Stople	Epleskogen 53	5580	ØLEN
Silje Ebne	Vestbøvegen 2	5580	ØLEN
Kristoffer Ebne	Nerheimsvegen 70	5580	ØLEN
Magnar Nøkland	Njordvegen 36	5580	ØLEN
Håvard Vestbø	Osen 52	5580	ØLEN
Sondre Nordtveit	Duberg 7	5580	ØLEN
Paul Økland	Eiabakken 54		
Gro Inger Hvidsten og Ole Hvidsten	Postboks 72	5588	ØLEN
Audun Økland og Gitte Halvorsen	Heiabøvegen 133	5580	Ølen
Sunniva Steinsland og Runar Mosdal Havsgård	Heiabøvegen 82	5580	Ølen
Agnethe Brown Erland	Snarehaugen 78	4018	STAVANGER
Frank Heggebø	Snarehaugen 78	4018	STAVANGER
Venche Staknes	Løkjelsmyrvegen 1	5580	ØLEN
Helene Økland	Mor Kristins vei 47	3174	REVETAL
Erlend Økland	Heiabøvegen 133	5588	ØLEN
Vegard Økland	Heiabøvegen 133	5588	ØLEN

Ingvild Klungland
NORGES MILJØVERNFORBUND
Ølen Grendautval
HEYGAZ NORWAY AS

Øvrehagen162
Postboks 593

Verven 4

5580 ØLEN
5806 BERGEN

4014 STAVANGER

Vedlegg 1: Begreper og forkortelser

Begrep	Forklaring
BAT-AEL	Bat Associated Emission level – forpliktende utslippsgrensenivåer for virksomheter omfattet av IED
Den driftsansvarlige	den fysiske eller juridiske person som driver eller kontrollerer driften av virksomheten
Diffuse utslipp	alle utslipp utenom eventuelle punktkilder
Fast dekke	fast dekke med mulighet for oppsamling av avrenning, f.eks. asfalt.
IED	Industriutslippsdirektivet
Impulsstøy	kortvarige, støtvide lydtrykk med varighet på under 1 sekund og der impulslyden er av typen «highly impulsive sound» som definert i T-1442 kapittel 6.
Innendørs	fire vegger, tak og dør eller port
Midlingstid	tidsrommet for beregning av gjennomsnittet av prøvene i en måling
Tett dekke	Fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle avfallstypene
Virksomhet	den forurensende aktiviteten på en bestemt lokalitet

Vedlegg 2: Oversikt over mottatte høringsuttalelser

- Vindafjord kommune - 05.06.2025
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) – 19.05.2025

Nabobedrifter:

- Apotek 1 Ølen, Sandeidvegen 3, 5580 Ølen – 08.05.2025
- Berge Sag Gruppen AS, Haukelivegen 676, 5582 Ølensvåg – 20.05.2025
- Ebnes Hage Senter AS, Heiabøvegen 7, 5580 Ølen – 22.05.2025

Privatpersoner og organisasjoner:

- Einar Fjeldheim, Sjoargata 43, 5580 Ølen – 24.04.2025 og 28.04.2025
- Leif Kro, Sjoargata 41, 5580 Ølen – 24.04.2025
- Helene Paulsen, Nygårdsvegen 16, 5584 Bjoa – 25.04.2025
- Debora Steging Hustveit, Sandeidvegen 205, 5580 Ølen – 30.04.2025 og 22.05.2025
- Ann Kristin Tangjerd, Litlehagen 26, 5580 Ølen - 05.05.2025
- Jørn Tverå, Nerheimsvegen 32, 5580 Ølen - 05.05.2025
- Torunn Hadland Susort, Gartnerihagen 6, 5580 Ølen - 05.05.2025
- Sina Nøkland, Njordvegen 36, 5580 Ølen - 06.05.2025
- Eldbjørg Stople Rullestad, Dreganesvegen 313, 5580 Ølen – 11.05.2025
- Rolf Gangdal, Osen 6, 5580 Ølen – 12.05.2025

- Ådne Nærheim, Roatoppen 2, 5580 Ølen – 12.05.2025
- Tor Martin Heggebø, Løkjelsmyrvegen 9 5580 Ølen – 12.05.2025
- Olaf Anfinn Hamre, Sven Ove Hamre og Gunnlaug Olava Hamre, Sandeidvegen 94, 5590 Ølen – 18.05.2025
- Lars Georg Amundson Økland, Litlehagen 51, 5580 Ølen – 18.05.2025
- Tore Tverå, Løkjelsmyrvegen 11, 5580 Ølen – 21.05.2025
- Astri Tjelmeland Tverå, Løkjelsmyrvegen 11, 5580 Ølen – 21.05.2025
- Mona Opheim, Heiabøvegen 56, 5580 Ølen – 22.05.2025
- Sissel M. Åsheim, Nerheimsvegen 67, 5580 Ølen – 22.05.2025
- May Britt Stople, Epleskogen 47, 5580 Ølen – 22.05.2025
- Gunn Jorunn Heggebø, Dalsbrukvegen 129, 5584 Bjoa – 22.05.2025
- Kjell Søndena, Heiabøvegen 55, 5580 Ølen – 22.05.2025
- Karin Markhus, Nerheimsvegen 59, 5580 Ølen – 22.05.2025
- Margunn og Magnar Heggebø, Nerheimsvegen 63, 5580 Ølen – 22.05.2025
- Linda Sjo og Lars Magnar Heggebø, Nerheimsvegen 26, 5580 Ølen – 22.05.2025
- Astrid Heggebø Kambe, Kyrkjehumpen 55, 5580 Ølen – 22.05.2025
- Liv Stople, Epleskogen 53, 5580 Ølen – 22.05.2025
- Silje Ebne, Vestbøvegen 2, 5585 Sandeid – 22.05.2025
- Kristoffer Ebne, Nerheimsvegen 70, 5580 Ølen – 22.05.2025
- Magnar Nøkland, Heiabøvegen 36/ Njordvegen 36 5580 Ølen – 22.05.2025
- Håvard Vestbø, Osen 52, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Sondre Nordtveit, Duberg 7, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Paul Økland, Eiabakken 54, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Gro Inger Hvidsten og Ole Hvidsten, Kyrkjehompen 53, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Audun Økland og Gitte Halvorsen, Heiabøvegen 133, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Sunniva Steinsland og Runar Mosdal Havsgård, Heiabøvegen 82, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Agnethe Brown Erland, Nerheimsvegen 51, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Frank Heggebø, Nerheimsvegen 51, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Venche Staknes, Løkjelsmyrvegen 1, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Helene Økland, Mor Kristins vei 47, 3174 Revetal – 23.05.2025
- Erlend Økland, Heiabøvegen 133, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Vegard Økland, Heiabøvegen 133, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Ingvild Klungland, Øvrehagen 162, 5580 Ølen – 23.05.2025
- Norges Miljøvernforbund - 23.05.2025
- Ølen Grendautval – 23.05.2025